

باید علم و فناوری با جهت‌گیری منافع مردم باشد

فرهنگستان

دانشگاه
دوشنبه ۲ تیر ۱۴۰۳ شماره ۶۱۹۹
WWW.FDN.IR

رئیس موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

اصلی‌ترین مساله آموزش عالی افزایش بهره‌وری است

دکتر طهرانچی در نخستین اجلاس سراسری مدیران گروه‌های کشوری زیست‌شناسی، شیمی و مهندسی کشاورزی:

باید علم و فناوری با جهت‌گیری منافع مردم باشد

دکتر محمد مهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد در نخستین اجلاس سراسری مدیران گروه‌های کشوری زیست‌شناسی، شیمی و مهندسی کشاورزی که صبح دیروز در مرکز همایش‌های غدیر واحد تهران مرکزی برگزار شد، با تبریک ولادت امام هادی (ع) و همچنین عید سعید غدیر خم گفت: «بنده در همایش بین‌المللی امام رضا (ع) که با حضور میهمانان خارجی برگزار شد، با همه وجود سرخوردگی دیگر کشورها در مواجهه با جنایات رژیم صهیونیستی و کشتار مردم غزه را دیدم. وی ادامه داد: «حرکت‌های اعتراضی که در دانشگاه‌های غرب به وجود آمده، نشان از این سرخوردگی دارد که این جوامع همه شعارهایی که سال‌ها در قالب سازمان ملل، یونسکو، بیونسف و... مطرح می‌شد را زیر پا گذاشتند و مشخص شد که این سازمان‌ها یکی از دیگری عاجزتر هستند. این در حالی است که جمهوری اسلامی ایران به برکت نعمت ولایت، در این برهه سرفراز و سر بلند است و باید قدر آن را دانست. انتخابات پیش رو صحنه قدرشناسی ملت ایران از نعمت بزرگ ولایت و جمهوری اسلامی است. «دکتر طهرانچی خاطرنشان کرد: «در سلسله مباحثی که از ۱۸ فورید در خدمت بخش‌های مختلف دانشگاه آزاد و گروه‌های علمی بودم، به تحلیل وضعیت دانشگاه، مباحث عمومی و اختصاصی رشته‌ها پرداخته‌ام و امروز می‌خواهم درباره «علم و فناوری با جهت‌گیری منافع مردم» با مدیران گروه‌های زیست‌شناسی، کشاورزی و شیمی سخن بگویم. «رئیس دانشگاه آزاد تصریح کرد: «در رویکرد دانشجویان در انتخاب رشته اتفاقات قابل تأمل رخ داده به طوری که ۶ رشته دانشگاه آزاد جمعیت بالای ۱۰۰ هزار دانشجوی داشته که مربوط به رشته‌های حقوق، علوم تربیتی، حسابداری، مدیریت، روانشناسی و کامپیوتر می‌شود و در دسته بعدی ۷ رشته قرار دارد که جمعیت آن بین ۳۰ هزار تا ۱۰۰ هزار دانشجو و در دسته بعدی نیز ۸ رشته بین ۱۰ هزار تا ۲۰ هزار دانشجو دارد. نکته قابل توجه این است که رشته‌هایی مانند نفت، مهندسی، معماری، محیط زیست، دامپزشکی و زبان و ادبیات فارسی از تعداد دانشجویان کمی برخوردار هستند. البته این اتفاق و تغییر ذائقه دانشجویان، فقط مربوط به کشور ما نیست. «وی تصویر روشن‌تری از علل این پدیده‌ها را در رشته‌های علوم پایه دانست و گفت: «برای بررسی این تصویر ذهنی نیاز است که مروری به تحولات انقلاب صنعتی داشته باشیم. اتفاقاتی که پس از انقلاب صنعتی در غرب افتاد را می‌توان به پنج دوره ۵۰ ساله تقسیم کرد. در مرحله اول؛ چرخه ماشین انرژی به وجود آمد و ابزار جامد که تک‌یک‌هنگ انسان در تولید علم بود، به نیت‌واره تبدیل شد. مرحله دوم انقلاب صنعتی؛ ترکیب انرژی مکانیکی و برق رقم خورد که در این مرحله، ماشین و ابزار به حیوان تبدیل شد. در مرحله سوم؛ اتوماسیون به ماشین حیوان‌واره اضافه شد و اکنون در دوره چهارم صنعتی؛ شاهد ماشین هوشمند و انسان‌واره هستیم. بنابراین می‌توان این‌گونه گفت که انقلاب صنعتی حیات را به ابزار و ماشین آورد. البته این موضوع جدیدی نیست و خداوند در قرآن کریم در داستان حضرت موسی به این موضوع اشاره کرده است. «دکتر طهرانچی ادامه داد: «روزگاری برای استفاده از ابزار باید علم و دانای می‌شدیم اما امروز ماشین هم‌اندازه انسان شده و به جای انسان کار می‌کند و می‌اندیشد؛ بنابراین بدون فهم این موضوع نمی‌توان به علت تغییر ذائقه جوانان بی‌برد؛ چراکه موبایل و ابزار هوش مصنوعی برای ما حکم هم‌باز را ندارد اما برای جوان نسل امروزی ماشین عاطفه و علم دارد و به او توانایی می‌دهد. برای همین است که جوانان به شدت به موبایل وابسته هستند. زمانی ما به دنبال کتاب بودیم و می‌گفتند کتاب دوست خوب ماست اما امروز ماشین هم‌راه و به دنبال خوب این نسل شده است. «وی با اشاره به تفاوت‌های جوانان ۱۰ تا ۱۸ ساله نسل امروزی با نسل گذشته، گفت: «جوانان سنین ۱۰ تا ۱۸ ساله نسل امروزی افرادی تصورگر، متمرکز بر آینده، واقع‌بین، خودآگاه و به دنبال موفقیت هستند در حالی که نسل قبل افرادی متراکز، متمرکز بر حال، مثبت‌گرا، خودمحور و به دنبال کشف بودند. علت مهاجرت بیش از ۵۰ درصد افراد، وضعیت فعلی آنها نیست بلکه با تصویرسازی آینده آنهاست و اقبال اجتماعی به وجود آمده برگرفته از تغییر دریافت نسل جوان بوده که از طریق ماشین همراه به آنها می‌رسد. «رئیس دانشگاه آزاد خاطرنشان کرد: «واقعیت این است که امروز ما این تغییرات مواجه هستیم اما ترکیب اعضای

ایران در جایگاه بیستم رده‌بندی ضریب تاثیر مجلات ماند

حضور ۱۶۰ مجله ایرانی در رده‌بندی JCR 2024

خبر

آغاز ترم تابستان دانشگاه آزاد از ۳ تیر

محمد علی اکبری، معاون علوم، مهندسی و کشاورزی و رئیس کمیته امورات اجرایی آموزش دانشگاه آزاد اسلامی، دستورالعمل دوره تابستان سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ برای رشته‌های غیرپزشکی را به روسای دانشگاه آزاد استان‌ها و واحدهای ویژه دانشگاه ابلاغ کرد. این دستورالعمل در راستای استفاده بهینه از توان و قابلیت‌های منابع انسانی، صرفه‌جویی در زمان و نیز استفاده از تمام ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های موجود دانشگاه آزاد در برگزاری دوره آموزشی تابستان در مقاطع مختلف تحصیلی و در راستای اجرای بند ۲ راجع به اقدامات کلان‌کاری با موضوع ارتقای کیفیت و کارآمدی دوره‌های تحصیلی سند تحول و تعالی دانشگاه، ابلاغ شد. براساس این دستورالعمل، ثبت‌نام دوره تابستان در واحدها و مراکز دانشگاه آزاد از تاریخ ۱۸ تیرماه ۱۴۰۳ آغاز و تا ۲۸ تیرماه ۱۴۰۳ ادامه دارد. شروع کلاس‌های درسی از تاریخ ۳۰ تیر ۱۴۰۳ تا ۳۱ مرداد ۱۴۰۳ (پنج هفته آموزشی) بدون احتساب زمان ثبت‌نام و امتحانات برگزار می‌شود. زمان برگزاری امتحانات از تاریخ ۵ شهریور تا ۱۳ شهریور ۱۴۰۳ است. تعداد کل ساعات تدریس دروس نظری و عملی دوره تابستان مشابه نیم‌سال‌های اول و دوم بوده و در طی ۵ هفته آموزشی اجرا می‌شود. واحدهای دانشگاهی موظف هستند درخصوص واحدهای درسی ارائه شده در دوره تابستان اطلاع‌رسانی لازم را انجام دهند. حداکثر تعداد واحدهای درسی قابل اخذ در دوره تابستان برای مقاطع مختلف تحصیلی به شرح جدول ذیل است:

دکتری تخصصی	کارشناسی ارشد	کارشناسی پیوسته و ناپیوسته	کاردانی و ناپیوسته	مقطع
2 درس جبرانی تا سقف 4 واحد درسی	2 درس (یک درس جبرانی و یک درس اصلی یا تخصصی) تا سقف 6 واحد	8	8	حداکثر تعداد واحد انتخابی

براساس این دستورالعمل، برای دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی که با حداکثر ۱۰ واحد درسی فارغ‌التحصیل می‌شوند، اخذ ۱۰ واحد در دوره تابستان بلاعناست. همچنین اخذ دروس و مسایلی حضرت امام (ره) و انس با قرآن کریم، علاوه بر حداکثر تعداد واحد انتخابی ذکر شده در جدول بلاعناست.

براساس بندهای این دستورالعمل، ارائه دروس در دوره تابستان اختیاری بوده و تمام دانشجویان می‌توانند در واحد محل تحصیل یا یکی از واحدهای دانشگاه آزاد در سراسر کشور (فقط در یک واحد دانشگاهی) با موافقت گروه تخصصی و معاونت آموزشی و مهارتی/معاونت علمی واحدهای دانشگاهی مبدأ و مقصد ثبت‌نام کنند. در این دستورالعمل آمده است: اخذ یا تمدید پایان‌نامه برای مقطع کارشناسی ارشد در دوره تابستان امکان‌پذیر نیست. ثبت‌نام ارزیابی جامع و اخذ/تمدید رساله در دکتری تخصصی در دوره تابستان امکان‌پذیر نبوده و چنین اقدامی تخلف آموزشی محسوب می‌شود. همچنین دانشجویان سایر رشته‌ها (اعم از دولتی و غیردولتی) با ارائه معرفی‌نامه از دانشگاه محل تحصیل می‌توانند در هر یک از واحدهای دانشگاه آزاد که مجری دوره تابستان هستند، ثبت‌نام و انتخاب واحد کنند.

تاکید جهان بین برگسترش همکاری با دانشگاه‌های جمهوری تارستان

فرزاد جهان‌بین، معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد به همراه هیات‌های دانشگاهی، فرهنگی و ورزشی به کاران سفر کرد و ضمن بازدید از مراکز علمی دانشگاهی با رئیس و اعضای هیات‌مدیره آکادمی علوم جمهوری تارستان، رئیس دانشگاه فرهنگ، رئیس دانشگاه نوآوری، معاون بین‌الملل دانشگاه فدرال کاران، رئیس کتابخانه ملی تارستان، رئیس دانشگاه ایتوپولیس، مدیران استیتو روابط بین‌الملل و شرق‌شناسی و دانشگاه ورزش کاران دیدار و گفت‌وگو کرد. وی دیدار صمیمانه‌ای با تعدادی از دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های کاران در سرکنسولگری ایران در کاران انجام داد و از نزدیک در جریان مسائل آنها قرار گرفت. جهان‌بین در دیدارها و جلسات با اشاره به ظرفیت‌ها و امکانات دانشگاه آزاد، خاطرنشان کرد: «در دوره‌ای که شاهد عبور از یک جبهه‌گرایی به چندجانبه‌گرایی در عرصه نظام بین‌الملل هستیم و نقش ایران و روسیه در این زمینه محوری است، گسترش همکاری‌های بین‌المللی با نهادها و سازمان‌ها و دانشگاه‌های جمهوری تارستان ضروری است و دانشگاه آزاد در این زمینه آمادگی لازم را دارد. «طرف‌های تارتاری نیز ضمن معرفی ظرفیت‌ها و امکانات خود نسبت به گسترش همکاری‌ها در موضوعات فرهنگی، علمی، دانشگاهی و ورزشی اعلام آمادگی کردند و مقرر شد تفاهنامه‌هایی در این زمینه‌ها به امضای طرفین برسد.

پوستر چهارمین جشنواره امامت و مهدویت رونمایی شد

پوستر چهارمین جشنواره علمی، فرهنگی و هنری امامت و مهدویت صبح دیروز با حضور دکتر محمد مهدی طهرانچی در نشست شورای معاونان دانشگاه آزاد اسلامی رونمایی شد. چهارمین جشنواره علمی، فرهنگی و هنری امامت و مهدویت از ۲۴ دی ماه همزمان با شب ولادت امیرالمومنین (ع) آغاز شده و تا نیمه شعبان ادامه خواهد داشت. مراسم اختتامیه این جشنواره نیز ۷ اسفندماه در شهر مقدس قم برگزار می‌شود. دکتر طهرانچی در این مراسم گفت: «اساس جشنواره امامت و مهدویت با محوریت زیارت جامعه کبیره برگزار خواهد شد. امروز سالروز ولادت امام هادی (ع) است و همزمانی رونمایی از پوستر جشنواره امامت و مهدویت با این عید مبارک را به فال نیک می‌گیریم. «وی ادامه داد: «معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد باید تدابیری اتخاذ کند که زحمات واحدهای مجری جشنواره علمی، فرهنگی و هنری امامت و مهدویت و موضوعات مربوط به تقریب مذاهب و فعالیت‌های دینی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد، در سامانه «بافت» ثبت شده و امتیازدهی شود.»

کرده و در کارکرد اجتماعی خود نیز مدیریت دانش کند؛ چراکه مردم انتظار نفع از دانشگاه دارند. «وی با تأکید بر اینکه مأموریت دانشگاه آزاد جامعه‌پردازی است، گفت: «مدل ما این است که دانشگاه را سگوری دانایی کنیم و برای این موضوع گروه‌های دانشی، دانشکده‌های موضوعی و سراسری نوآوری ایجاد کرده‌ایم؛ چراکه معتقدیم نجات ایران بزرگ در پی تغییر نقش درونگرایانه ماست و همان‌طور که امام خمینی (ره) فرمودند: صلاح و فساد یک جامعه به دست دانشگاه است و ما باید در خودمان تحول ایجاد کنیم. «رئیس دانشگاه آزاد ادامه داد: «این دانشگاه به دنبال تحول است و به همین دلیل امانت به این دانشگاه را برمی‌تابیم؛ چراکه دانشگاه آزاد جمعی است که «می‌تواند» و این موضوع از هر چیزی برای نسل فردا مهم‌تر است. کسی اجازه ندارد دانشگاه آزاد که می‌خواهد تحول ایجاد کند را تحقیر کند. «وی تأکید کرد: «بین دانشگاهی که می‌خواهد جامعه‌پرداز باشد و جامعه‌ای که به دنبال دانش و حکمت‌بنیانی است، باید لیل ایجاد شود و دانشگاه آزاد برای این کار گروه‌های کشوری، نظام پایه و عرصه، دانشکده‌های فناوری و شبکه‌های نوآوری را ایجاد کرده تا از این طریق بتواند در دانایی و توانایی اجتماعی، در سبک زندگی و حکمرانی موثر باشد. «وی شناخت نیاز، تحقیق و تالیف متناسب با نیاز جامعه و تبدیل دانش ضمنی به دانش آشکار را مأموریت دانشگاه عنوان کرد و گفت: «این مأموریت در دانشگاه آزاد از طریق دانشکده‌های موضوعی دنبال شده و گروه‌های علمی نیز به موضوعاتی چون محتوای آموزشی، روش آموزش، رشته‌های علمی، اساتید، دانشجویان و... می‌پردازد. به همین دلیل ساختار دانشگاه آزاد نیز تغییر کرده و مدیرگروه‌های کشوری به عنوان راهبر تعریف شده و در ساختار جدید افراد در قالب کارا، کارآمد، ماهر، خیره و ممتاز دسته‌بندی می‌شوند. «دکتر طهرانچی خاطرنشان کرد: «در ساختار رسالت و مأموریت‌های دانشگاه آزاد، رسالت دانشگاه علم و خلاقیت و مأموریت آن فناوری و نوآوری است. به عنوان نمونه؛ مأموریت گروه شیمی باید پاسخگویی به نیازهای جامعه در چهار حوزه «غذا و فراسودمنداها»، «سلامت دارو»، «معادن، نفت و انرژی» و «ساخت و تولید» باشد. بدین ترتیب ۶۸٪ عضو هیات علمی گروه شیمی دانشگاه آزاد باید در این چهار حوزه تخصصی به نیازهای جامعه پاسخ دهند. «وی با اشاره به مأموریت‌های دانشگاه آزاد در حوزه غذا و سلامت گفت: «حوزه غذا شامل گروه‌های کشاورزی، دامپزشکی، دامپروری، شیمی و زیست‌شناسی و مهندسی صنایع غذایی و شیمیایی شده و حوزه سلامت نیز گروه‌های علوم پزشکی، علوم و فناوری‌های پزشکی، داروسازی و علوم و فناوری‌های دارویی را در بر می‌گیرد. «رئیس دانشگاه آزاد با تأکید بر اینکه غذا و فراسودمنداها یکی از موضوعات جدی این دانشگاه است، تصریح کرد: «برنامه دانشگاه آزاد این است که حوزه غذا و فراسودمنداها در چهار بخش «فناوری پدر، علوم و سم»، «فناوری مهندسی گلخانه»، «فناوری فرآوری» و «تجارت و بازاریابی، گمرک و لجستیک» تعریف شده و یک بسته مأموریتی صرفاً تا حد با مشارکت رشته‌های مربوطه در بر بگیرد. «وی افزود: «یکی از مأموریت‌های دانشکده غذا و فراسودمنداها، طرح پرورش و فرآوری جلبک است که در این طرح دستیابی به سبوسه‌ها، فرآوری مواد بهداشتی، محیط‌گشت، مدیریت شبکه تولید، شبکه تامین منابع و فروش و فرآوری خوراکی دنبال می‌شود. ما معتقدیم باید یک شبکه تامین صرف تا حد داشته باشیم که در آن دانشجو از طریق استخر نمونه کاربردی داشته و بتواند خود یک استخر راه‌اندازی کرده و کارورزی کند. «دکتر طهرانچی خاطرنشان کرد: «رشته زیست گیاهی یکی از رشته‌های موردنیاز کشور است که متقاضی ندارد و باید از طریق مدل‌های طراحی شده در دانشگاه احیا شود. «رئیس دانشگاه آزاد تأکید کرد: «به دنبال تعامل سه رشته زیست، شیمی و کشاورزی در دانشکده غذا و فراسودمنداها هستیم. در این دانشکده اساتید نقش محوری در نظام پایه و عرصه و دانشجویان نقش محوری در شبکه داشته و دانشکده دارای شبکه تولید، تامین، تضمین، فرآوری، توزیع و جمع‌آوری، فروش و مصرف است. «دکتر طهرانچی در پایان خاطرنشان کرد: «تحول پایان‌پذیر نیست و امروز شروع در نظام علم و فناوری است.»